

Vannregion Nordland
Fylkesmannen i Nordland
Moloveien 10
8002 BODØ

postmottak@fmho.no

Deres referanse
2008/725
461.0

Deres brev av
12.05.2009

Vår referanse

J.nr. 1189/09 ALS
S.nr. 28125.1

Hovedkontor

Gaustadalléen 21
NO-0349 Oslo
Telefon: 02348
Fax 22 18 52 00
Bankgiro: 5010 05 91828
SWIFT: DNBANOKK
Foretaksnr.: 855869942
www.niva.no
post@niva.no

Dato
10. august 2009

Høringsuttalelse til forvaltningsplan for vannregion Nordland

NIVA har gjort en foreløpig generell vurdering av utkast til forvaltningsplan for vannregion Nordland 2010-2015 for vannområde Ranfjorden med tilhørende vassdrag. Ansvarlig for uttalelsen er forskningskoordinator for Vanddirektivet, seniorforsker Anne Lyche Solheim.

Pga. ferieavvikling og feltarbeid, inkludert ekstraordinære undersøkelser relatert til oljekatastrofen v. Langesund, så har vi dessverre ikke hatt kapasitet til å gå inn i detaljene i underliggende dokumenter innen høringsfristen i dag 10.08.09. NIVA har imidlertid vært direkte og indirekte involvert i både overvåking og tiltaksanalyse for det utvalgte vannområdet, så vi kjenner likevel til en del av bakgrunnsdokumentene. Vi vil derfor ettersende mer spesifikke kommentarer både for vassdragene og for kystvannet i det utvalgte vannområde så snart som råd er.

Utkastet til forvaltningsplan og tiltaksprogram for det utvalgte vannområdet som er med i første planperiode er omfattende og inneholder mye god og viktig informasjon. Både vannregionmyndigheten og arbeidsutvalget vannområdet har åpenbart nedlagt stor innsats, for å få utarbeidet dette utkastet under hardt tidspress og med vanskelige rammebetingelser. NIVA er klar over at arbeidet har vært komplisert bl.a. pga. uferdige verktøy for fastsetting av miljømål og klassifisering for flere av de viktige påvirkningsfaktorene i vannområde Ranfjorden.

Tilstand og miljømål

For flere områder foreligger derfor ikke tilstrekkelig datagrunnlag eller faglig vurdering av data for en riktig tilstandsklassifisering. Miljømålene for de enkelte vannforekomstene kan nå beskrives tydeligere og tallfestes for påvirkningene regulering, eutrofiering og forsuring ved bruk av den nye klassifiseringsveilederen som nå er tilgjengelig på vannportalen. Vi henviser her særlig til supplementsrapporten til klassifiseringsveilederen som angir klassegrensen god/moderat for forskjellige vannkjemiske parametre (NIVA-rapport 5708-2008).

Avstanden til miljømålet har i mange tilfeller derfor ikke vært mulig å tallfeste hittil, og dette skaper selvsagt problemer for utarbeiding av en kvantitativ tiltaksplan for å oppnå god økologisk tilstand/potensiale. NIVA anbefaler at eksisterende datagrunnlag og nye data innsamlet i 2009 analyseres og vurderes på nytt høsten 2009 i lys av det nye klassifiseringssystemet, og at miljømålene settes i hht. riktig vanntype for de forskjellige vannforekomstene, der dette er mulig.

Tiltaksplaner

Tiltaksprogrammet gir en god oversikt over aktuelle tiltak: Det er listet en rekke gode forslag til tiltak for det utvalgte vannområdet. For mange tiltak er imidlertid kost/nytte vurderingene svært foreløpige. Dette henger trolig sammen med svakt eller manglende datagrunnlag. Det er derfor vanskelig å sette opp noen overordnet plan for rekkefølge og prioritering av tiltak på et kvantitativt grunnlag.

Vi savner en oversikt over omfanget av forurensningstilførsler og fysiske inngrep i ulike deler av vannområdet. Estimater av årlig stofftransport til sjø av næringssalter og miljøgifter er helt nødvendige for å si noe om hvor langt fra miljømålet man er. Arealbaserte beregninger (av typen TEOTIL) bør derfor gjøres for hele vannområdet i den grad dette fortsatt mangler. Slik informasjon vil kunne bidra til å optimalisere innsatsen for å redusere belastningen på både vassdragene og sjøresipientene.

Vi savner også informasjon om hvordan avlastningsbehovet er beregnet og hvordan tiltakene er ment å dekke dette behovet. Høringsutkastet gir derfor ikke grunnlag for å vurdere hvorvidt de foreslåtte tiltakene er tilstrekkelige til å nå miljømålet om god tilstand, ei heller om alle faktisk er nødvendige. Vi anbefaler derfor at avlastningsbehovet tallfestes ved differansen mellom de nye miljømålene (grenseverdiene for god/moderat tilstand som angitt i den nye klassifiseringsveilederen) og dagens tilstand og inngrep/tilførsler mht regulering og eutrofiering. Inntil miljømålene er fastsatt mer presist og avlastningsbehovet beregnet mer kvantitativt anbefaler vi at vannområdene iverksetter kun de tiltakene som har åpenbart stor effekt i forhold til belastningsreduksjoner og som har høy kostnadseffektivitet.

Klimaendringer

NIVA vil berømme Vannregionmyndigheten for å inkludere dette i høringsutkastet. Ved revisjon av forvaltningsplanen høsten 2009 anbefaler vi at effektene av klimaendringer relateres mer direkte til de andre belastningene på vannforekomstene (eutrofiering, fysiske inngrep, miljøgifter etc.), og utvides til å inkludere forslag til konkrete tilpasningstiltak, eksempelvis i forhold til økt erosjon og sannsynlig økt algevekst. Oversikt over aktuelle tilpasningstiltak mot klimaendringer er tilgjengelig i en ny rapport fra EEA-Topic Centre for Water: "Report on good practice measures for climate change adaptation in river basin management plans". Rapporten kan fås ved henvendelse til NIVA.

Vi gjør også oppmerksom på at flere forskningsprosjekter er i gang med tanke på analyse av klimaendringers effekter på dose-respons-forholdene som ligger i bunn for klassegrensen god/moderat tilstand (WISER-prosjektet: se www.wiser.eu og det kommende REFRESH-prosjektet). Resultater fra disse vil evt. kunne brukes til å revidere miljømålene for neste planperiode (2016-2021).

Spesiell del:

NIVA vil ettersende utdypende kommentarer både for vassdragene og for kystvannet innen utløpet av august, som vannregionmyndigheten kan brukes ved revisjon av forvaltningsplanen og tiltaksprogrammet etter behov.

Lykke til med revisjon av forvaltningsplanen for vannområdet Ranfjorden.

Med vennlig hilsen

NORSK INSTITUTT FOR VANNFORSKNING

A handwritten signature in black ink that reads "Anne Lyche Solheim". The script is cursive and elegant, with the first letters of each name being capitalized and prominent.

Anne Lyche Solheim
Forskningskoordinator for Vanndirektivet

Direktelinje: 98215390
e-post: anne.lyche@niva.no